

تفسیر بالینی الکتروکاردیوگرافی

دکتر سیدہ سمانہ طبائی

مختص قلب و عروق و عضو ہیئت علمی دانشکدہ علوم پزشکی نیشاپور

عاطفہ احمدی نیا

کارشناس ہوشبری

سیدہ محسنہ سعادت

کارشناس ارشد پرستاری و عضو هیئت علمی دانشکدہ علوم پزشکی نیشاپور

آسیہ بیوٹی

کارشناس ہوشبری

ویراستار:

دکتر ہاشم صادقی محسن آباد

عنوان و نام پدیدآور: تفسیر بالینی الکتروکاردیوگرافی / سیده‌سمانه طبائی... [و دیگران]؛ ویراستار هاشم صادقی‌محسن‌آباد.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات امیدمجد، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۶۰۳ص: مصور(رنگی).

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۹۱۵-۷۹-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: Electrocardiography – Interpretation. قلب -- بیماری‌ها -- تشخیص. -- Heart

Diseases -- Diagnosis

شناسه افزوده: طبائی، سیده‌سمانه، ۱۳۶۱ -

شناخت: افزور: صادقی‌محسن‌آباد، هاشم، ویراستار

رده‌بندی کنگره: RC۷۸۳/۵ الف/۱۳۹۶ت

ر.ه.بندی دیویر: ۶۱۶/۱۲۰۷۵۴۷

شماره کتاب: سی ملو ۴۷۵۱۵۲

عنوان: تفسیر بالینی الکتروکاردیوگرافی

پدیدآوران: دکتر سیده‌سمانه طبائی، عاطفه احمدی‌نیا، معصومه سعادت‌ی، آسیه بتویی

ویراستار: دکتر هاشم صادقی‌محسن‌آباد

چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۶۰،۰۰۰ تومان

چاپ و صحافی:

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۹۱۵-۷۹-۳

بنام کسی کافرید از عدم

انتشارات امیدمجد

به انسان عطا کرد فکر و قلم

آدرس: تهران، صندوق پستی ۱۴۶۶۵۱۵۵۸

تلفن: ۲۲۰۶۵۵۶۹

www.omidmajd.com

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۳۷
بخش اول. کلیات.....	۳۹
۱. آناتومی، فیزیولوژی و الکتروفیزیولوژی قلب.....	۴۱
۱-۱. مقدمه.....	۴۱
۲-۱. آناتومی قلب.....	۴۱
۱-۲-۱. لایه‌های قلب.....	۴۱
۲-۲-۱. دریچه‌های قلبی.....	۴۲
۳-۲-۱. عروق قلب.....	۴۳
۱-۳-۲-۱. سیستم شریانی.....	۴۳
۲-۳-۲-۱. سیستم وریدی.....	۴۳
۳-۳-۲-۱. سیستم لنفاوی.....	۴۴
۴-۲-۱. عصب‌دهی قلب.....	۴۴
۵-۲-۱. سیستم هدایتی قلب.....	۴۵
۳-۱. فیزیولوژی قلب.....	۴۵
۱-۳-۱. مراحل دیپلاریزاسیون و ریپلاریزاسیون.....	۴۶
۲-۳-۱. پتانسیل عمل قلب.....	۴۷
۳-۳-۱. الکتروفیزیولوژی قلب.....	۵۰
۲. نحوه ثبت نوار قلب.....	۵۳
۱-۲. مقدمه.....	۵۳
۲-۲. نحوه گرفتن نوار قلب.....	۵۵
۱-۲-۲. لیدهای اندامی.....	۵۷
۲-۲-۲. لیدهای پره کوردیال.....	۵۹

- ۶۱ ۳-۲-۲. لیدهای غیراستاندارد
- ۶۵ ۴-۲-۲. کاغذ الکتروکاردیوگرام

۳. اجزای نوار قلب ۶۹

- ۶۹ ۱-۳. مقدمه
- ۷۱ ۲-۳. اجزای نوار قلب
- ۷۲ ۱-۲-۳. موج P
- ۷۳ ۲-۲-۳. فاصله PR
- ۷۵ ۳-۲-۳. کمپلکس QRS
- ۷۷ کمپلکس QRS در لیدهای اندامی
- ۸۳ دلتا-اندار شدن کمپلکس QRS
- ۸۴ اینترپرسیکوتید دفלקشن
- ۸۵ ۴-۲-۳. نتیجه
- ۸۵ ۵-۲-۳. قطعه T
- ۸۶ ۶-۲-۳. موج T
- ۸۹ ۷-۲-۳. موج U
- ۸۹ ۸-۲-۳. فاصله QT
- ۹۳ ۳-۳. تأثیر جنسیت بر اجزای نوار قلب

۴. محاسبه سرعت ضربان قلب ۹۵

- ۹۵ ۱-۴. مقدمه
- ۹۵ ۲-۴. محاسبه سرعت ضربان قلب
- ۹۶ ۱-۲-۴. روش ۶ ثانیه‌ای
- ۹۶ ۲-۲-۴. روش مربع‌های بزرگ
- ۹۷ ۳-۲-۴. روش مربع‌های کوچک
- ۹۷ ۴-۲-۴. روش ترتیبی

۵. محاسبه محور الکتریکی قلب ۹۹

- ۹۹ ۱-۵. مقدمه
- ۱۰۰ ۱-۱-۵. محاسبه محور الکتریکی قلب در صفحه عمودی:
- ۱۰۰ ۱-۱-۵. روش اول: روش مرسوم
- ۱۰۲ ۲-۱-۵. روش دوم: همخوان
- ۱۰۳ ۳-۱-۵. روش سوم: تعیین تقریبی
- ۱۰۹ ۲-۵. علل انحراف محور قلب
- ۱۰۹ ۱-۲-۵. انحراف محور قلب در صفحه عمودی
- ۱۱۰ ۲-۲-۵. انحراف محور قلب در صفحه افقی

۶. تغییرات ولتاژ ۱۱۳

۱-۶. مقدمه	۱۱۳
۲-۶. افزایش ولتاژ امواج	۱۱۴
۱-۲-۶. بزرگی دهلیز راست و چپ	۱۱۴
۱-۲-۶-۱. بزرگی دهلیز چپ (جدول ۱-۶)	۱۱۴
۲-۲-۶-۱. بزرگی دهلیز راست (جدول ۱-۶)	۱۱۵
۲-۲-۶-۳. بزرگی دهلیز راست و چپ (شکل ۴-۶)	۱۱۷
۲-۲-۶. هیپرتروفی بطن ها	۱۱۸
۱-۲-۲-۶. هیپرتروفی بطن چپ	۱۱۹
۱-۲-۱-۶. تغییرات نوار قلب	۱۱۹
۲-۲-۶. هیپرتروفی بطن راست	۱۲۵
۱-۲-۲-۶. تغییرات نوار قلب	۱۲۵
۲-۲-۶-۳. بزرگی هر دو بطن	۱۲۷
۳-۶. کاهش ولتاژ کد پیکس QRS	۱۲۸
۴-۶. آئرنانس الکتریکی	۱۳۰
۱-۴-۶. پاتوفیزیولوژی	۱۳۰

۷. محدودیت های نوار قلب ۱۳۵

۱-۷. مقدمه	۱۳۵
۲-۷. خطاهای تکنیکی	۱۳۶
۱-۲-۷. آرتیفکت	۱۳۶
۲-۲-۷. جابه جایی لیدها	۱۳۷
۱-۲-۲-۷. جابه جایی لیدهای اندامی	۱۳۷
۱-۲-۲-۷. معکوس بستن دست راست و چپ	۱۳۷
۲-۲-۲-۷. جابه جایی لید پای راست	۱۳۸
۳-۲-۲-۷. جابه جایی لیدهای دست چپ و پای چپ	۱۴۰
۲-۲-۲-۷. جابه جایی لیدهای پره کوردیال	۱۴۲
۳-۲-۲-۷. وضعیت نامناسب تحت	۱۴۴

۸. گام های تفسیر الکتروکاردیوگرام ۱۴۵

۱-۸. مقدمه	۱۴۵
۱-۱-۸. گام اول: تاریخ گرفتن نوار قلب و نام بیمار	۱۴۶
۲-۱-۸. گام دوم: استاندارد بودن سرعت و ولتاژ	۱۴۶
۳-۱-۸. گام سوم: تعیین ریتم بیمار	۱۴۷
۴-۱-۸. گام چهارم: محاسبه سرعت ضربان قلب	۱۴۸

۱۴۸	۵-۱-۸. گام پنجم: تعیین محور قلب
۱۴۸	۶-۱-۸. گام ششم: خصوصیات امواج و فواصل
۱۴۸	۱-۶-۱-۸. موج P
۱۴۹	۲-۶-۱-۸. فاصله PR
۱۴۹	۳-۶-۱-۸. کمپلکس QRS
۱۵۰	۴-۶-۱-۸. قطعه ST
۱۵۰	۵-۶-۱-۸. موج T
۱۵۰	۶-۶-۱-۸. فاصله QT

بخش دوم: آریتمی‌ها و اختلالات هدایتی ۱۵۳

۱۵۵	۹. دس ریتمی
۱۵۵	۹-۱. مقدمه
۱۵۶	۲-۹. علل دس ریتم قلبی
۱۵۷	۹-۱. مک ایسم تاکی آریتمی‌ها
۱۵۷	۹-۱-۱. افزایش خودکاری (اتوماسیته)
۱۵۷	۹-۲-۱. فلیت های
۱۵۸	۹-۲-۳. ویر مجرای بار ترخش
۱۵۹	۹-۳. علائم بالینی در دیس ریتمی‌ها
۱۶۱	۱۰. بلوک‌های هدایتی قلب
۱۶۱	۱۰-۱. مقدمه
۱۶۲	۱۰-۲. علل بلوک‌های قلبی
۱۶۲	۱۰-۳. انواع بلوک‌های قلبی
۱۶۲	۱۰-۴. بلوک‌های گره سینوسی - دهلیزی
۱۶۳	۱۰-۴-۱. وقفه سینوسی
۱۶۳	۱۰-۴-۲. بلوک راه خروجی گره سینوسی - دهلیزی
۱۶۵	۱۰-۴-۳. تمایز بلوک سینوسی - دهلیزی از وقفه سینوسی
۱۶۶	۱۰-۴-۴. اقدامات پرستاری و درمان
۱۶۶	۱۰-۵. بلوک‌های گره دهلیزی - بطنی
۱۶۷	۱۰-۵-۱. بلوک دهلیزی - بطنی درجه اول
۱۶۸	۱۰-۵-۱-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۱۶۸	۱۰-۵-۲. بلوک‌های دهلیزی - بطنی درجه دوم
۱۶۹	۱۰-۵-۲-۱. موبیتز I (ونکباخ)
۱۷۰	۱۰-۵-۲-۱-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۱۷۱	۱۰-۵-۲-۲. موبیتز نوع II

۱۷۲.....	۱۰-۵-۲-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۱۷۲.....	۱۰-۵-۳-۳. بلوک ۱: ۲
۱۷۳.....	۱۰-۵-۳. بلوک دهلیزی- بطنی درجه سوم
۱۷۵.....	۱۰-۵-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۱۷۵.....	۱۰-۵-۴. سندروم سینوس کاروتید حساس (HCSS)
۱۷۷.....	۱۰-۶. اختلالات هدایت داخل بطنی
۱۷۹.....	۱۰-۶-۱. بلوک شاخه چپ
۱۷۹.....	۱۰-۶-۱-۱. تغییرات نوار قلب
۱۸۱.....	۱۰-۶-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۱۸۱.....	۱۰-۶-۲. بلوک شاخه راست
۱۸۲.....	۱۰-۶-۲-۱. تغییرات نوار قلب
۱۸۴.....	۱۰-۶-۲-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۱۸۵.....	۱۰-۶-۳. همی بلوک
۱۸۵.....	۱۰-۶-۳-۱. همی بلوک قدامی چپ
۱۸۶.....	۱۰-۶-۳-۱-۱. تغییرات نوار قلب
۱۸۷.....	۱۰-۶-۳-۳. تمایز همی بلوک قدامی چپ با انفارکتوس تحتانی
۱۸۸.....	۱۰-۶-۳-۲. همی بلوک خلفی چپ (LPHB)
۱۸۸.....	۱۰-۶-۳-۲-۱. تغییرات نوار قلب
۱۸۹.....	۱۰-۶-۳-۳. تمایز همی بلوک خلفی چپ نسبت به همی بلوک قدامی چپ
۱۹۰.....	۱۰-۶-۴. بلوک بای فاسیکولار

۱۱. آریتمی های فوق بطنی..... ۱۹۱

۱۹۱.....	۱۱-۱. مقدمه
۱۹۱.....	۱۱-۲. تاکی کاردی های فوق بطنی
۱۹۳.....	۱۱-۲-۱. تاکی کاردی سینوسی
۱۹۴.....	۱۱-۲-۱-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۱۹۴.....	۱۱-۲-۲. تاکی کاردی دهلیزی
۱۹۶.....	۱۱-۲-۲-۱. انواع تاکی کاردی دهلیزی
۱۹۷.....	۱۱-۲-۲-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۱۹۸.....	۱۱-۲-۳. پیس میکر سرگردان
۱۹۹.....	۱۱-۲-۳-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۱۹۹.....	۱۱-۲-۴. تاکی کاردی چندکانونی دهلیزی
۱۹۹.....	۱۱-۲-۴-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۰۰.....	۱۱-۲-۵. فلوتر دهلیزی
۲۰۴.....	۱۱-۲-۶. فیبریلاسیون دهلیزی

۲۰۶	۱۱-۲-۶-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۰۸	۱۱-۲-۷. تاکی کاردی فوق بطنی حمله‌ای
۲۰۹	۱۱-۲-۷-۱. تاکی کاردی با مسیر چرخش در گره دهلیزی- بطنی
۲۱۲	۱۱-۲-۷-۱-۱. سندروم جیمز
۲۱۲	۱۱-۲-۷-۱-۱-۱. تغییرات نوار قلب
۲۱۳	۱۱-۲-۷-۲. سندروم ولف- پارکینسون- وایت
۲۱۴	۱۱-۲-۷-۲-۱. تغییرات نوار قلب
۲۱۹	۱۱-۲-۷-۲-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۲۱۹	۱۱-۲-۷-۳. تاکی کاردی چرخشی جانکشنال و پایدار (PJRT)
۲۲۰	۱۱-۲-۸. آریتمی فوق بطنی با کمپلکس QRS پهن
۲۲۱	۱۱-۲-۸-۱. پدیده آشمن
۲۲۲	۱۱-۲-۸-۱-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۲۳	۱۱-۳-۳. برادی-آریدی-وسی
۲۲۴	۱۱-۳-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۲۴	۱۱-۴-۴. آریتمی سینوسی
۲۲۵	۱۱-۴-۱. آریتمی سینوس
۲۲۶	۱۱-۴-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۲۲۷	۱۱-۵-۵. گره سینوسی بیمار
۲۲۷	۱۱-۵-۱. تغییرات نوار قلب
۲۲۸	۱۱-۵-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۲۳۱	۱۲. ریتم‌های پیوندگاهی
۲۳۱	۱۲-۱. مقدمه
۲۳۲	۱۲-۲. ریتم پیوندگاهی
۲۳۳	۱۲-۳. اقدامات پرستاری و درمان
۲۳۵	۱۳. ریتم‌های بطنی
۲۳۵	۱۳-۱. مقدمه
۲۳۶	۱۳-۲. ریتم ایدیوونتریکولار
۲۳۶	۱۳-۳. ریتم تسریع شده بطنی
۲۳۷	۱۳-۳-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۳۸	۱۳-۴-۴. تاکی کاردی بطنی (VT)
۲۴۰	۱۳-۴-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۴۱	۱۳-۴-۲. انواع تاکی کاردی بطنی
۲۴۱	۱۳-۴-۱-۲. تاکی کاردی بطنی منومورفیک

۲۴۲.....	۱۳-۴-۲-۲. تاکی کاردی بطنی پلیمورفیک
۲۴۲.....	۱۳-۴-۲-۱. تاکی کاردی بطنی پلی مورفیک با فاصله QT طبیعی
۲۴۳.....	۱۳-۴-۲-۱-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۴۳.....	۱۳-۴-۲-۲. تورسادی پوینت (Tdp)
۲۴۴.....	۱۳-۴-۲-۲-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۴۵.....	۱۳-۴-۳. تاکی کاردی فاسیکولار
۲۴۶.....	۱۳-۴-۴. تاکی کاردی با منشأ خروجی بطن راست
۲۴۷.....	۱۳-۴-۵. Bundle Branch Reentrant Ventricular Tachycardia (BBR-VT)
۲۴۸.....	۱۳-۴-۶. تاکی کاردی بطنی دو جهته
۲۴۹.....	۱۳-۵. کمتر بطنی
۲۵۰.....	۱۳-۶. فیبریلاسیون بطنی (VF)
۲۵۱.....	۳-۶-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۵۱.....	۱۳-۷. آسیتول بطنی
۲۵۲.....	۱۳-۷-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۵۳.....	۱۳-۸. فعالیت الکتریکی بدون نبض
۲۵۳.....	۱۳-۸-۱. اقدامات پرستاری و درمان
۲۵۵.....	۱۴. ریتم‌های فرار و ضربانات زودرس
۲۵۵.....	۱۴-۱. مقدمه
۲۵۵.....	۱۴-۲. ریتم‌های فرار
۲۵۶.....	۱۴-۳. اکستراسیستول یا ضربانات زودرس
۲۵۷.....	۱۴-۳-۱. ضربان زودرس دهلیزی (PAC)
۲۵۹.....	۱۴-۳-۱-۱. بای جمینی آتریال
۲۵۹.....	۱۴-۳-۲. تظاهرات بالینی
۲۶۰.....	۱۴-۳-۲. ضربان زودرس پیوندگاهی (PJc)
۲۶۰.....	۱۴-۳-۳. ضربان زودرس بطنی (PVC)
۲۶۳.....	۱۴-۳-۳-۱. انواع خاص ضربان زودرس بطنی
۲۶۴.....	۱۴-۳-۳-۱-۱. ضربانات زودرس بطنی ساندویچی
۲۶۵.....	۱۴-۳-۳-۲. پدیده R on T
۲۶۵.....	۱۴-۳-۳-۳. ضربانهای زودرس بطنی جفت
۲۶۶.....	۱۴-۳-۴. اقدامات پرستاری و درمان
۲۶۹.....	۱۵. تشخیص افتراقی آریتمی‌های قلبی
۲۶۹.....	۱۵-۱. مقدمه
۲۷۱.....	۱۵-۲. تقسیم‌بندی آریتمی

۲۷۱	۱-۲-۱۵. برادی آریتمی ها
۲۷۲	۲-۲-۱۵. تاکی آریتمی ها
۲۷۳	۱-۲-۲-۱۵. تاکی کاردی های فوق بطنی
۲۷۶	۲-۲-۲-۱۵. تاکی کاردی های بطنی
۲۷۷	۳-۲-۲-۱۵. وجوه تمایز تاکی کاردی بطنی از فوق بطنی:
۲۸۲	۱-۳-۲-۲-۱۵. الگوریتم بروگادا
۲۸۷	۲-۳-۲-۲-۱۵. الگوریتم بروگادا بسیار ساده شده (RWPT)
۲۸۸	۳-۳-۲-۲-۱۵. الگوریتم ورنیکه
۲۸۹	۳-۲-۱۵. اقدامات پرستاری و درمان

۱۶. ۱.۶. ۱.۱. میکرو (ضربان ساز)..... ۳۹۱

۳۹۱	۱۶. مقدمه
۳۹۴	۲-۱۶. ارزیابی عملکرد پیس میکرو
۳۹۵	۳-۱۶. پیرات ناقلب
۳۹۵	۴-۱۶. تفاوتهای پیس میکرو با بلوک شاخه چپ فوق بطنی
۳۹۶	۴-۱۶. انواع عملکرد پیس میکرو
۳۹۸	۱-۴-۱۶. عملکرد AI
۳۹۹	۲-۴-۱۶. عملکرد VVI
۳۰۰	۳-۴-۱۶. پیس میکرو دو حفره ای
۳۰۱	۵-۱۶. اختلالات در عملکرد پیس میکرو
۳۰۱	۱-۵-۱۶. Undersensing
۳۰۲	۲-۵-۱۶. Oversensing
۳۰۳	۳-۵-۱۶. نارسایی در ضربان سازی
۳۰۴	۴-۵-۱۶. Failure to capture
۳۰۴	۵-۵-۱۶. سندروم پیس میکرو
۳۰۴	۶-۱۶. عوارض تعبیه پیس میکرو
۳۰۵	۷-۱۶. اقدامات پرستاری و درمان

بخش سوم: بیماری های ایسکمیک قلبی..... ۳۰۷

۱۷. آنژین ناپایدار و انفارکتوس میوکارد بدون صعود قطعه ST..... ۳۰۹

۳۰۹	۱-۱۷. مقدمه
۳۱۱	۲-۱۷. آنژین پایدار
۳۱۱	۳-۱۷. سندروم حاد کرونری
۳۱۲	۴-۱۷. تغییرات نوار قلب
۳۱۲	۱-۴-۱۷. مکانیسم تغییرات قطعه ST و موج T در بیماران NSTEMI-ACS

۳۱۲.....	۱۷-۴-۲. تغییرات موج T
۳۱۲.....	۱۷-۴-۲-۱. موج T منفی
۳۱۲.....	۱۷-۴-۲-۲. افزایش ارتفاع موج T
۳۱۳.....	۱۷-۴-۳-۲. نرمال شدن کاذب موج T
۳۱۴.....	۱۷-۴-۳. تغییرات قطعه ST
۳۱۸.....	۱۷-۴-۴. سندروم ولن
۳۱۸.....	۱۷-۴-۴-۱. کرایتریای تشخیصی
۳۲۰.....	۱۷-۴-۵. الگوی جوانی
۳۲۰.....	۱۷-۴-۶. De Winter's T Waves
۳۲۰.....	۱۷-۴-۶-۱. کرایتریای تشخیصی

۱۸. انحراف من میوکارد..... ۳۲۳

۳۲۳.....	۱۸-۱. مقدمه
۳۲۴.....	۱۸-۲. تغییرات نوار قلب
۳۲۴.....	۱۸-۲-۱. سیستم تغییرات قطعه ST و موج T در بیماران انفارکتوس میوکارد
۳۲۵.....	۱۸-۲-۲. مرحله اول: موج T فرقی حاد
۳۲۵.....	۱۸-۲-۳. مرحله دوم: تغییرات قاعده ST
۳۲۶.....	۱۸-۲-۴. مرحله سوم: ظاهر شدن موج Q همراه با قطعه ST بالا
۳۲۷.....	۱۸-۲-۵. مرحله چهارم: برگشت قطعه T به خط ایزوالکتریک
۳۲۷.....	۱۸-۳. تعیین ناحیه انفارکتوس قلبی
۳۲۷.....	۱۸-۳-۱. بالا رفتن قطعه ST
۳۲۹.....	۱۸-۳-۲. تغییرات آینه‌ای
۳۳۰.....	۱۸-۳-۳. انفارکتوس آنتروسیپتال
۳۳۰.....	۱۸-۳-۴. انفارکتوس قدامی
۳۳۰.....	۱۸-۳-۵. انفارکتوس جانبی
۳۳۱.....	۱۸-۳-۶. انفارکتوس وسیع قدامی
۳۳۱.....	۱۸-۳-۷. انفارکتوس تحتانی
۳۳۲.....	۱۸-۳-۸. انفارکتوس خلفی
۳۳۳.....	۱۸-۳-۹. انسداد شریان کرونر اصلی چپ
۳۳۴.....	۱۸-۴. انفارکتوس میوکارد همراه با بلوک شاخه‌ای
۳۳۴.....	۱۸-۴-۱. انفارکتوس همراه با RBBB
۳۳۵.....	۱۸-۴-۲. انفارکتوس همراه با LBBB
۳۳۸.....	۱۸-۴-۲-۱. سیستم نمره‌دهی اسگاربوس
۳۴۱.....	۱۸-۵. تشخیص‌های افتراقی بالا رفتن قطعه ST
۳۴۳.....	۱۸-۵-۱. شوک ترانس‌توراسیک

۳۴۴	۱۸-۵-۲. ریپلریزاسیون زودرس
۳۴۵	۱۸-۵-۲-۱. وجوه تمایز ریپلریزاسیون زودرس از ایسکمی میوکارد و پریکاردیت (شکل ۱۸-۲۵)
۳۴۶	۱۸-۶. انفارکتوس دهلیزی
۳۴۶	۱۸-۷. اقدامات پرستاری و درمان
۳۴۹	۱۹. تست ورزش

۳۴۹	۱۹-۱. مقدمه
۳۵۲	۱۹-۲. تغییرات نوار قلب (شکل ۱۹-۳)
۳۵۲	۱۹-۲-۱. پایین افتادن قطعه ST
۳۵۵	۱۹-۲-۲. بالا رفتن قطعه ST
۳۵۵	۱۹-۲-۳. تغییرات موج T
۳۵۶	۱۹-۳. اقدامات پرستاری و درمان

بخش چهارم بیماری های غیر ایسکمیک قلبی ۳۵۷

۲۰. بیماری های پریکا : ۳۵۹

۳۵۹	۲۰-۱. مقدمه
۳۶۰	۲۰-۲. پریکاردیت
۳۶۰	۲۰-۲-۱. تغییرات نوار قلب
۳۶۰	۲۰-۲-۱-۱. مرحله قبل حاد
۳۶۱	۲۰-۲-۱-۲. مرحله حاد
۳۶۲	۲۰-۲-۱-۳. مرحله بینابینی
۳۶۲	۲۰-۲-۱-۴. مرحله تحت حاد
۳۶۲	۲۰-۲-۱-۵. مرحله نرمال شدن
۳۶۳	۲۰-۲-۲. تشخیص های افتراقی
۳۶۳	۲۰-۲-۲-۱. وجوه تمایز پریکاردیت با انفارکتوس حاد میوکارد
۳۶۵	۲۰-۲-۲-۲. وجوه تمایز پریکاردیت با ریپلریزاسیون زودرس خوش خیم (BER)
۳۶۸	۲۰-۲-۳. اقدامات پرستاری و درمان
۳۶۸	۲۰-۳. پریکاردیال افیوژن
۳۷۰	۲۰-۴. تامپوناد قلبی
۳۷۱	۲۰-۴-۱. تغییرات نوار قلب
۳۷۲	۲۰-۴-۲. اقدامات پرستاری و درمان

۲۱. بیماری های میوکارد ۳۷۳

۳۷۳	۲۱-۱. مقدمه
-----	-------------

۳۷۳		۲-۲۱. کاردیومیوپاتی
۳۷۳		۱-۲-۲۱. کاردیومیوپاتی هیپرتروفیک
۳۷۴		۱-۱-۲-۲۱. تغییرات نوار قلب
۳۷۶		۲-۲-۲۱. کاردیومیوپاتی دیلاته
۳۷۷		۱-۲-۲-۲۱. تغییرات نوار قلب
۳۷۹		۳-۲-۲۱. کاردیومیوپاتی محدودکننده
۳۷۹		۱-۳-۲-۲۱. تغییرات نوار قلب
۳۸۰		۴-۲-۲۱. اقدامات پرستاری و درمان
۳۸۰		۳-۲۱. میوکاردیت
۳۸۱		۱-۳-۲۱. تغییرات نوار قلب
۳۸۲		۳-۲۱. اقدامات پرستاری و درمان
۳۸۵		۲۲. بیماری‌های آنژین
۳۸۵		۱-۲۲. مقدمه
۳۸۷		۲-۲۲. تغییرات نوار قلب
۳۸۹		۳-۲۲. اقدامات پرستاری و درمان
۳۹۱		۲۳. تروما به قلب
۳۹۱		۱-۲۳. مقدمه
۳۹۱		۲-۲۳. صدمات مکانیکی
۳۹۲		۱-۲-۲۳. ترومای نافذ
۳۹۲		۱-۱-۲-۲۳. تغییرات نوار قلب
۳۹۲		۲-۲-۲۳. ترومای غیر نافذ
۳۹۳		۱-۲-۲-۲۳. تغییرات نوار قلب
۳۹۴		۳-۲۳. صدمات الکتریکی
۳۹۴		۱-۳-۲۳. تغییرات نوار قلب
۳۹۵		۲-۳-۲۳. اقدامات پرستاری و درمان
۳۹۷		۲۴. بیماری‌های دریچه‌ای قلب
۳۹۷		۱-۲۴. مقدمه
۳۹۸		۲-۲۴. تنگی میترال (MS)
۴۰۰		۱-۲-۲۴. تغییرات نوار قلب
۴۰۲		۲-۲-۲۴. اقدامات پرستاری و درمان
۴۰۲		۳-۲۴. نارسایی میترال
۴۰۳		۱-۳-۲۴. تغییرات نوار قلب
۴۰۴		۲-۳-۲۴. اقدامات پرستاری و درمان

۴۰۴	۴-۲۴. پرولاپس دریچه میترال.....
۴۰۵	۴-۲۴. ۱- تغییرات نوار قلب.....
۴۰۶	۴-۲۴. ۲- اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۰۶	۴-۲۴. ۵- تنگی آنورت.....
۴۰۷	۴-۲۴. ۱-۵- تغییرات نوار قلب.....
۴۰۸	۴-۲۴. ۲-۵- اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۰۹	۴-۲۴. ۶- رگورژیتاسیون آنورت (AR).....
۴۱۰	۴-۲۴. ۱-۶- تغییرات نوار قلب.....
۴۱۱	۴-۲۴. ۲-۶- اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۱۲	۴-۲۴. ۷- نارسایی تری کاسپید.....
۴۱۲	۴-۲۴. ۱-۷- تغییرات نوار قلب.....
۴۱۳	۴-۲۴. ۲-۷- اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۱۳	۴-۲۴. ۸- تنگی بزرگ کابینید.....
۴۱۴	۴-۲۴. ۱-۸- تغییرات نوار قلب.....
۴۱۴	۴-۲۴. ۱-۸- اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۱۵	۴-۲۴. ۹- نارسایی دریچه ریوی.....
۴۱۵	۴-۲۴. ۱-۹- تغییرات نوار قلب.....
۴۱۶	۴-۲۴. ۲-۹- اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۱۶	۴-۲۴. ۱۰- تنگی دریچه ریوی.....
۴۱۷	۴-۲۴. ۱-۱۰- تغییرات نوار قلب.....
۴۱۸	۴-۲۴. ۱۱- اقدامات پرستاری و درمان.....

بخش پنجم: بیماری‌های خارج قلبی..... ۴۱۹

۴۲۱	۲۵. بیماری‌های عصبی - عضلانی.....
۴۲۱	۱-۲۵. مقدمه.....
۴۲۱	۲-۲۵. دیستروفی عضلانی دوشن (DMD) و بیکر.....
۴۲۲	۱-۲-۲۵. تغییرات نوار قلب.....
۴۲۳	۲-۲-۲۵. اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۲۴	۳-۲۵. دیستروفی میوتونیک.....
۴۲۴	۱-۳-۲۵. تغییرات نوار قلب.....
۴۲۵	۴-۲۵. سندروم گیلن باره.....
۴۲۶	۱-۴-۲۵. تغییرات نوار قلب.....
۴۲۶	۲-۴-۲۵. اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۲۹	۲۶. بیماری‌های سیستم عصبی مرکزی.....

۴۳۹.....	۱-۲۶. مقدمه.....
۴۳۱.....	۲-۲۶. خونریزی داخل جمجمه.....
۴۳۱.....	۱-۲-۲۶. همتوم ایی دوران.....
۴۳۲.....	۲-۲-۲۶. همتوم ساب دوران.....
۴۳۲.....	۳-۲-۲۶. خونریزی ساب آراکنوئید.....
۴۳۳.....	۱-۳-۲-۲۶. تغییرات نوار قلب.....
۴۳۴.....	۳-۲-۲۶. خونریزی اینترپارانشیمال.....
۴۳۵.....	۱-۴-۲-۲۶. تغییرات نوار قلب.....
۴۳۶.....	۳-۲۶. سکنه ایسکمیک.....
۴۳۶.....	۱-۳-۲۶. تغییرات نوار قلب.....
۴۳۷.....	۲-۲۶. شکستگی قاعده جمجمه.....
۴۳۸.....	۱-۴-۲۶. تغییرات نوار قلب.....
۴۳۸.....	۵-۲۶. تومور اپ فرونتال.....
۴۳۹.....	۱-۵-۲۶. تغییرات نوار قلب.....
۴۳۹.....	۶-۲۶. اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۴۱.....	۲۷. بیماری های ریوی.....
۴۴۱.....	۱-۲۷. مقدمه.....
۴۴۱.....	۲-۲۷. بیماری های انسدادی مزمن ریوی.....
۴۴۲.....	۱-۲-۲۷. تغییرات نوار قلب.....
۴۴۴.....	۲-۲-۲۷. اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۴۴.....	۳-۲۷. آمبولی ریه.....
۴۴۵.....	۱-۳-۲۷. تغییرات نوار قلب.....
۴۴۶.....	۲-۳-۲۷. اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۴۷.....	۴-۲۷. پنوموتوراکس.....
۴۴۸.....	۱-۴-۲۷. تغییرات نوار قلب.....
۴۴۹.....	۲-۴-۲۷. اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۴۹.....	۵-۲۷. پرفشاری شریان ریوی.....
۴۵۰.....	۱-۵-۲۷. تغییرات نوار قلب.....
۴۵۱.....	۲-۵-۲۷. اقدامات پرستاری و درمان.....
۴۵۳.....	۲۸. بیماری های شکمی.....
۴۵۳.....	۱-۲۸. مقدمه.....
۴۵۳.....	۲-۲۸. پانکراتیت.....
۴۵۴.....	۱-۲-۲۸. تغییرات نوار قلب.....

۴۵۵	 کوله سیستیت ۳-۲۸
۴۵۵	 تغییرات نوار قلب ۱-۳-۲۸
۴۵۷	 بیماری‌های غدد درون‌ریز ۲۹
۴۵۷	 مقدمه ۱-۲۹
۴۵۸	 هیپوتیروئیدی ۲-۲۹
۴۵۹	 تغییرات نوار قلب ۱-۲-۲۹
۴۶۰	 اقدامات پرستاری و درمان ۲-۲-۲۹
۴۶۱	 هیپرتیروئیدی ۳-۲۹
۴۶۱	 تغییرات نوار قلب ۱-۳-۲۹
۴۶۲	 اقدامات پرستاری و درمان ۲-۳-۲۹
۴۶۳	 اکرومگالی ۱-۲۹
۴۶۳	 تغییرات نوار قلب ۱-۴-۲۹
۴۶۳	 اقدامات پرستاری و درمان ۲-۴-۲۹
۴۶۴	 سندروم کشنده ۵-۲۹
۴۶۵	 تغییرات نوار قلب ۱-۵-۲۹
۴۶۶	 اقدامات پرستاری و درمان ۲-۵-۲۹
۴۶۷	 نارسایی مزمن کلیوی و هم‌ریز ۳۰
۴۶۷	 مقدمه ۱-۳۰
۴۶۷	 تغییرات نوار قلب ۲-۳۰
۴۶۸	 اقدامات پرستاری و درمان ۳-۳۰
۴۶۹	 سرطان ۳۱
۴۶۹	 مقدمه ۱-۳۱
۴۷۰	 عوارض قلبی داروهای شیمی‌درمانی ۲-۳۱
۴۷۰	 آنتراسیکلینها ۱-۲-۳۱
۴۷۱	 تاکسانها ۲-۲-۳۱
۴۷۱	 داروهای آلکیل‌کننده و آنتی‌متابولیت ۳-۲-۳۱
۴۷۲	 آرسنیک‌تری‌اکسید ۴-۲-۳۱
۴۷۲	 تالیدوماید و لنالیدوماید ۵-۲-۳۱
۴۷۳	 بواسیزوماب ۶-۲-۳۱
۴۷۳	 رادیوتراپی ۳-۳۱
۴۷۳	 اقدامات پرستاری و درمان ۴-۳۱
۴۷۵	 تغییر درجه حرارت بدن ۳۲

۴۷۵	 ۱-۳۲ مقدمه
۴۷۶	 ۲-۳۲ هیپوترمی
۴۷۷	 ۱-۲-۳۲ تغییرات نوار قلب
۴۸۱	 ۲-۲-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان
۴۸۲	 ۳-۳۲ هیپرترمی
۴۸۲	 ۱-۳-۳۲ تغییرات نوار قلب
۴۸۲	 ۲-۳-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان

بخش ششم: مسمومیت‌های دارویی و اختلالات الکترولیتی ۴۸۵

۳۲. داروها و مسمومیت‌ها ۴۸۷

۴۸۷	 ۱-۳۲ مقدمه
۴۸۸	 ۲-۳۲ بلوک‌کننده‌های کانال سدیم
۴۸۹	 ۱-۲-۳۲ تغییرات نوار قلب
۴۹۰	 ۲-۲-۳۲ تغییرات نوار قلب در ضدافسردگی‌های سه‌حلقه‌ای
۴۹۲	 ۳-۲-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان
۴۹۳	 ۳-۳۲ بلوک‌کننده‌های بن‌آدرنرژیک
۴۹۳	 ۱-۳-۳۲ تغییرات نوار قلب
۴۹۵	 ۲-۳-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان
۴۹۵	 ۴-۳۲ سایر مهارکننده‌های سمپاتیک
۴۹۵	 ۱-۴-۳۲ تغییرات نوار قلب
۴۹۶	 ۵-۳۲ بلوک‌کننده‌های کانال آهسته کلسیمی
۴۹۶	 ۱-۵-۳۲ تغییرات نوار قلب
۴۹۷	 ۲-۵-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان
۴۹۸	 ۶-۳۲ بلوک‌کننده‌های کانال خروجی پتاسیم
۴۹۸	 ۱-۶-۳۲ تغییرات نوار قلب
۴۹۹	 ۲-۶-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان
۵۰۰	 ۷-۳۲ بلوک‌کننده‌های پمپ Na/K ATPase
۵۰۰	 ۱-۷-۳۲ تغییرات نوار قلب
۵۰۴	 ۲-۷-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان
۵۰۵	 ۸-۳۲ مسمومیت با سمپاتومیمتیک‌ها
۵۰۵	 ۱-۸-۳۲ تغییرات نوار قلب
۵۰۶	 ۹-۳۲ مسمومیت با آنتی‌کولینرژیک‌ها
۵۰۶	 ۱-۹-۳۲ تغییرات نوار قلب
۵۰۶	 ۱۰-۳۲ مسمومیت با مهارکننده استیل‌کولین‌استراز

۵۰۶	 ۱-۱۰-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۰۷	 ۱۱-۳۳ مسمومیت با گاز مونواکسید کربن
۵۰۸	 ۱-۱۱-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۰۸	 ۱۲-۳۳ مسمومیت با سیانیدها
۵۰۸	 ۱-۱۲-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۰۹	 ۱۳-۳۳ مسمومیت با زینکفسفاید
۵۰۹	 ۱-۱۳-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۰۹	 ۱۴-۳۳ مواد غیرقانونی
۵۰۹	 ۱-۱۴-۳۳ کوکائین
۵۱۰	 ۱-۱-۱۴-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۱۲	 ۲-۴-۲ الکل
۵۱۲	 ۱-۲-۱۴-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۱۲	 ۲-۲-۱-۳۲ اقدامات پرستاری و درمان
۵۱۲	 ۱۵-۳۳ مسمومیت با آمفیتامین ها
۵۱۳	 ۱-۱۵-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۱۳	 ۱۶-۳۳ کانابیس (ماری جوانا)
۵۱۴	 ۱-۱۶-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۱۴	 ۱۷-۳۳ اپیونیدها
۵۱۴	 ۱-۱۷-۳۳ تغییرات نوار قلب
۵۱۴	 ۱۸-۳۳ اقدامات پرستاری و درمان

۳۴. اختلالات الکترولیتی و اسید و باز ۵۱۷

۵۱۷	 ۱-۳۴ مقدمه
۵۱۸	 ۲-۳۴ اختلالات یون کلسیم
۵۱۸	 ۱-۲-۳۴ هیپوکلسمی
۵۱۹	 ۱-۱-۲-۳۴ تغییرات نوار قلب
۵۲۰	 ۲-۱-۲-۳۴ اقدامات پرستاری و درمان
۵۲۱	 ۲-۲-۳۴ هیپرکلسمی
۵۲۱	 ۱-۲-۲-۳۴ تغییرات نوار قلب
۵۲۲	 ۲-۲-۲-۳۴ اقدامات پرستاری و درمان
۵۲۳	 ۳-۳۴ اختلالات یون پتاسیم
۵۲۳	 ۱-۳-۳۴ هیپرکالمی
۵۲۴	 ۱-۱-۳-۳۴ تغییرات نوار قلب
۵۲۸	 ۲-۱-۳-۳۴ اقدامات پرستاری و درمان
۵۲۸	 ۲-۳-۳۴ هیپوکلسمی

۵۲۸	 ۳۴-۲-۱. تغییرات نوار قلب
۵۳۰	 ۳۴-۲-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۵۳۰	 ۳۴-۴. اختلالات یون منیزیم
۵۳۱	 ۳۴-۴-۱. هیپرمیزیمی
۵۳۱	 ۳۴-۴-۱. تغییرات نوار قلب
۵۳۲	 ۳۴-۴-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۵۳۲	 ۳۴-۴-۲. هیپومیزیمی
۵۳۳	 ۳۴-۴-۱. تغییرات نوار قلب
۵۳۴	 ۳۴-۴-۲. اقدامات پرستاری و درمان
۵۳۴	 ۳۴-۵. اختلالات یون سدیم
۵۳۴	 ۳۲-۵-۱. تغییرات نوار قلب
۵۳۴	 ۳۲. اسیدوز
۵۳۴	 ۳۴-۶. تغییرات نوار قلب

بخش هفتم: نوار قلب در بزرگسالان و بزرگسالان خاص ۵۳۷

۳۵. بارداری ۵۳۹

۵۳۹	 ۳۵-۱. مقدمه
۵۳۹	 ۳۵-۲. تغییرات نوار قلب

۳۶. نوار قلب در اطفال و بیماری‌های مادرزادی قلب ۵۴۱

۵۴۱	 ۳۶-۱. مقدمه
۵۴۱	 ۳۶-۲. میزان ضربان قلب
۵۴۲	 ۳۶-۳. خصوصیات امواج در نوار قلب اطفال
۵۴۵	 ۳۶-۴. هیپرتروفی
۵۴۵	 ۳۶-۴-۱. هیپرتروفی دهلیزها
۵۴۵	 ۳۶-۴-۲. هیپرتروفی بطن راست
۵۴۵	 ۳۶-۴-۳. هیپرتروفی بطن چپ
۵۴۶	 ۳۶-۵. آریتمی
۵۴۶	 ۳۶-۵-۱. تاکی کاردی
۵۴۶	 ۳۶-۵-۲. اختلالات هدایتی
۵۴۶	 ۳۶-۶. بلوک‌های شاخه‌ای
۵۴۷	 ۳۶-۷. بیماری‌های مادرزادی قلب
۵۴۷	 ۳۶-۷-۱. دکستروکاردی
۵۴۸	 ۳۶-۷-۱-۱. تغییرات نوار قلب
۵۴۹	 ۳۶-۷-۲. نقص سپتوم بین دهلیزی

۵۵۰	تغییرات نوار قلب. ۱-۲-۷-۳۶
۵۵۰	ASD2°. ۱-۱-۲-۷-۳۶
۵۵۲	ASD1°. ۲-۱-۲-۷-۳۶
۵۵۲	۳-۱-۲-۷-۳۶. سینوس ونوزوس (شکل ۶-۳۶)
۵۵۳	۳-۷-۳۶. نقص سپتوم بین بطنی
۵۵۴	۱-۳-۷-۳۶. تغییرات نوار قلب
۵۵۴	۳-۷-۳۶. آنومالی ابشتین
۵۵۵	۱-۳-۷-۳۶. تغییرات نوار قلب
۵۵۸	۴-۷-۳۶. سندروم آیزنمنگر
۵۵۸	۱-۴-۷-۳۶. تغییرات نوار قلب
۵۵۸	۵-۷-۳۶. سندروم بطن راست آریتمی‌زا
۵۵۹	۱-۵-۷-۳۶. تغییرات نوار قلب
۵۶۰	۱-۷-۳۶. اقدامات پرستاری و درمان
۵۶۱	۱-۷-۳۶. سندروم QT طولانی
۵۶۲	۱-۷-۳۶. تغییرات نوار قلب
۵۶۳	۶-۷-۳۶. اقدامات پرستاری و درمان
۵۶۳	۷-۷-۳۶. سندروم QT کوتاه
۵۶۳	۱-۷-۷-۳۶. اقدامات پرستاری و درمان
۵۶۵	۸-۷-۳۶. سندروم بروگادا
۵۶۵	۱-۸-۷-۳۶. تغییرات نوار قلب
۵۶۷	۲-۸-۷-۳۶. تشخیص‌های افتراقی

۳۷. نوار قلب در ورزشکاران. ۵۶۹

۵۶۹	۱-۳۷. مقدمه
۵۷۰	۲-۳۷. سینوس برادی کاردی و آریتمی سینوسی
۵۷۱	۳-۳۷. بلوک گره دهلیزی-بطنی
۵۷۱	۴-۳۷. ریتم جانکشنال
۵۷۱	۵-۳۷. ریتم اکتیوئیک دهلیزی
۵۷۲	۶-۳۷. بلوک شاخه راست ناکامل
۵۷۲	۱-۶-۳۷. تشخیص‌های افتراقی
۵۷۳	۷-۳۷. ریپلاریزاسیون زودرس
۵۷۳	۸-۳۷. معیارهای ولتاژی کمپلکس QRS برای هیپرتروفی بطن چپ

بخش هشتم: جراحی. ۵۷۵

۲۸. بیهوشی و تهویه مکانیکی. ۵۷۷

۵۷۷		۱-۳۸. مقدمه
۵۷۷		۲-۳۸. بیهوشی
۵۷۸		۱-۲-۳۸. برادی کاردی
۵۷۸		۲-۲-۳۸. تاکی کاردی
۵۷۸		۳-۲-۳۸. طولانی شدن فاصله PR و پهن شدن کمپلکس QRS
۵۷۹		۴-۲-۳۸. تغییرات فاصله QT
۵۷۹		۳-۳۸. تهویه مکانیکی
۵۷۹		۱-۳-۳۸. تغییرات نوار قلب

۳۹. پیوند قلب ۵۸۱

۵۸۱		۱-۳۹. مقدمه
۵۸۱		۳۹. تغییرات نوار قلب
۵۸۴		۳-۱۶. خدمات پرستاری و درمان

واژه نامه (ترمیمی) ۵۸۷

منابع ۵۹۳

در سالیان اخیر پیشرفت‌های چشمگیری در زمینه تشخیص و درمان بیماری‌های قلبی - عروقی صورت گرفته است. باوجوداین، هنوز هم این بیماری‌ها یکی از شایع‌ترین علل مرگ‌ومیر و ناتوانی محسوب می‌شوند. برای تشخیص بیماری‌های قلبی - عروقی از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود. باوجود کارایی دیگر روش‌ها، به‌هیچ‌وجه نمی‌توان از اهمیت نوار قلب برای تشخیص این بیماری‌ها چشم‌پوشی نمود.

در رابطه با تفسیر الکتروکاردیوگرام کتاب‌های متعددی نگاشته شده است. علی‌رغم کثرت این آثار، تعداد کتاب‌هایی که بتواند توانایی خواننده را در تفسیر نوار قلب، به‌صورت کاربردی افزایش دهد، انگشت‌شمار است. در این کتاب، سعی شده است که اطلاعات جامع، به‌شيوه‌ای ساده، به‌گونه‌ای طرح شود که قابلیت استفاده در تمام گروه‌های پزشکی و پیراپزشکی را داشته باشد. علاوه بر اصول پایه تفسیر الکتروکاردیوگرام، تشخیص انواع بیماری‌های قلبی و غیر قلبی بر اساس نوار قلب و نحوه مدیریت آن‌ها در این کتاب گنجانده شده است. فصول مختلف بر اساس آخرین رفرنس‌ها بازبینی شده تا فرصتی برای به‌روزرسانی اطلاعات خواننده فراهم سازد.

امید است که این کتاب با زایش همت خواننده در تفسیر بالینی نوار قلب، گامی مفید در جهت مراقبت هر چه بهتر از بیماران باشد. بدون شک یکی از عوامل اصلی در رفع نواقص این کتاب، انتقادات و پیشنهادات شما همکاران محترم است، لذا خواهشمندیم از نقد مشفقانه دریغ نفرمایید.